

HAIRE
's-Heerenhoek

Eindverslag

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
DE OPZET VAN DE PILOT IN 'S-HEERENHOEK	4
DE GESPREKKEN	5
AAN DE SLAG MET DE OPGEHAALDE INFORMATIE	8
BIJLAGE 1: Guided Conversation	11
BIJLAGE 2: Neighbourhood analysis	27

INLEIDING

De Solidarity University is in de periode van januari 2020 tot maart 2023 de Nederlandse partner in het Europese HAIRE project, een onderdeel van het Interreg 2 Zeeën programma. In samenwerking met de GGD Zeeland zijn twee pilotprojecten uitgevoerd in de wijk Goes-Oost en in het dorp 's-Heerenhoek. In dit eindverslag wordt de pilot in 's-Heerenhoek beschreven.

HAIRE (Healthy Ageing through Innovation in Rural Europe)

HAIRE is een Europese samenwerking waarbinnen verschillende pilots worden uitgevoerd. Het is de bedoeling om oudere inwoners uit plattelandsgebieden na te laten denken over de ondersteuning die zij nodig hebben om te kunnen blijven participeren. Vanuit hun vragen en behoeften worden, in een directe samenwerking met de gemeenschap zelf, diensten en activiteiten ontwikkeld die hierop aansluiten. In 's-Heerenhoek werken de professionals van de Solidarity University en de GGD Zeeland samen met de werkgroep B2030.

De werkgroep B2030

De werkgroep B2030 bestaat uit vrijwilligers, inwoners uit 's-Heerenhoek, die zich inzetten voor het behoud van de leefbaarheid in het dorp. De werkgroep wil gericht op dit thema een plan uitwerken. Financieel wordt de werkgroep ondersteund door de gemeente Borsele. Methodisch en inhoudelijk wordt de werkgroep daarbij geholpen door het HAIRE project.

Proces, uitvoering en behaalde resultaten

Dit eindverslag beschrijft de procesaanpak die in 's-Heerenhoek is gevolgd, de wijze waarop de afzonderlijke processtappen zijn uitgevoerd en de concrete resultaten die daarmee zijn behaald.

DE OPZET VAN DE PILOT IN 'S-HEERENHOEK

Er is een procesaanpak gevolgd waarin de volgende stappen worden onderscheiden:

1. In gesprek met betrokkenen
2. Opgehaalde informatie delen
3. Waar willen we aan werken met elkaar?
4. Activiteiten organiseren om aan deze thema's te werken

In gesprek met betrokkenen

In HAIRE zijn een tweetal instrumenten ontwikkeld die ingezet worden om gesprekken te voeren. Met behulp van de "guided conversation" worden individuele gesprekken gevoerd met ouderen. Deze gesprekken gaan zowel over plaatsgebonden onderwerpen als over het persoonlijke welzijn en het ervaren van eenzaamheid.

Met behulp van de "neighbourhood analysis" worden groepsgesprekken gevoerd. Op een gestructureerde manier worden de kenmerken van 's-Heerenhoek in beeld gebracht.

De individuele gesprekken geven inzicht in de vragen en behoeften van de ouderen. De groepsgesprekken geven inzicht in de bredere thema's die er op dorpsniveau spelen en in de mogelijkheden en beperkingen waar het dorp mee te maken heeft.

Opgehaalde informatie delen

De opgehaalde informatie wordt geordend en aan alle betrokkenen gepresenteerd in een brede bijeenkomst. Er wordt gediscussieerd over de verschillende punten die in de gesprekken zijn aangedragen en over de samenhang tussen deze punten.

Waar willen we aan werken met elkaar?

Het is belangrijk dat er geen nieuwe werkwijze wordt geïntroduceerd, maar wordt aangesloten op initiatieven die er al zijn. De focus ligt niet bij het oplossen van specifieke problemen, maar bij het faciliteren van de gemeenschap zodat zij zelf aan de vraagstukken kunnen werken die voor hen belangrijk zijn.

Activiteiten organiseren om aan deze thema's te werken

De werkgroep B2030 ziet mogelijkheden om aan meer verbinding en ontmoeting te werken en gaat hierin zelf een rol vervullen. In de uitvoering wordt samengewerkt met de dorpsraad, verenigingen/stichtingen, vrijwilligers, ondernemers en de gemeente.

DE GESPREKKEN

Individuele gesprekken met ouderen

Er zijn in totaal 24 individuele gesprekken (guided conversations) gevoerd met oudere inwoners. Deze gesprekken zijn gevoerd door een professioneel onderzoeker en door getrainde vrijwilligers. Onderstaande tabel laat de verdeling van de respondenten zien naar sekse en leeftijdscategorie.

	60 - 65	66 - 70	71 - 75	76 - 80	81+	totaal
man	0	3	2	1	2	8
vrouw	3	1	0	3	9	16
totaal	3	4	2	4	11	24

De guided conversations zijn open gesprekken waarin ouderen aangeven wat voor hen belangrijke thema's zijn ten aanzien van hun woonomgeving en ten aanzien van hun persoonlijke welzijn. Er wordt gebruik gemaakt van een gespreksleidraad (zie bijlage 1). Daarmee wordt het gesprek zorgvuldig opgebouwd en geleid langs de verschillende gespreksonderwerpen.

De gesprekken gaan over plaatsgebonden onderwerpen, het persoonlijke welzijn van de ouderen en de beleving van eenzaamheid. Voor het bespreekbaar maken van het persoonlijke welzijn wordt gebruik gemaakt van de 6 pijlers van Positieve Gezondheid aangevuld met een aantal meerkeuzevragen. Het onderwerp eenzaamheid komt als laatste aan bod en wordt bespreekbaar gemaakt aan de hand van 2 meerkeuzevragen.

Plaatsgebonden thema's

De ouderen hechten veel waarde aan hun woonomgeving. Ze vinden het belangrijk dat het dorp er netjes uitziet en specifiek dat tuinen goed onderhouden worden. Sociale contacten en activiteiten worden heel belangrijk gevonden. Het is fijn om bekenden te hebben op het dorp en deze tegen te kunnen komen tijdens een wandeling of een rondje fietsen. Burenhulp is goed georganiseerd; het is een vanzelfsprekendheid om elkaar te helpen.

Het verdwijnen van winkels en verenigingen maakt dat er minder gelegenheden zijn om anderen (spontaan) te ontmoeten. Dit wordt als een gemis ervaren.

Het onderwerp mobiliteit wordt vaak in verband gebracht met het doen van boodschappen en bezoek aan de huisarts. Omdat 's-Heerenhoek geen eigen supermarkt meer heeft wordt iedereen gedwongen hierover na te denken en passende oplossingen te zoeken. Hetzelfde geldt voor de huisarts die in de vakantieperiodes spreekuren houdt in een naburig dorp.

Over het algemeen is men tevreden over de manier waarop de gezondheidszorg is georganiseerd. Er worden, met het oog op de toekomst, wel zorgen geuit. Steeds meer contacten met de huisarts verlopen telefonisch en men vraagt zich af of de huidige zorgvoorzieningen (thuiszorg, huisartsenzorg en fysio) wel voldoende beschikbaar en bereikbaar blijven. Men is positief over het feit dat medicijnen nog steeds op 's-Heerenhoek zelf afgehaald kunnen worden.

Tot slot vinden inwoners het belangrijk hun mening te kunnen geven over dorpsse aangelegenheden; ze voelen zich onvoldoende gehoord en vertegenwoordigd in het lokale bestuur.

Het persoonlijk welzijn

Het persoonlijk welbevinden wordt zeer positief beoordeeld. Belangrijke thema's die in de gesprekken aan de orde komen zijn gezondheid, zelfstandigheid, familie en andere sociale contacten. Men beseft dat gezondheid een belangrijke voorwaarde is om zelfstandig te kunnen blijven functioneren en de vrijheid te behouden om de dingen te blijven doen die je wilt. Naast de eigen gezondheid is het voor de ouderen heel belangrijk dat het met de (klein)kinderen goed gaat. Als mensen ten aanzien van hun functioneren wel een beperking ervaren, dan is het acceptatievermogen groot.

De tabel op de volgende bladzijde laat zien hoe respondenten hebben geantwoord op de meerkeuzevragen die hen aan het einde van het gesprek zijn voorgelegd.

WELZIJN	nooit	zelden	soms	vaak	altijd
Ik ben optimistisch over de toekomst		4	10	8	2
Ik voel me nuttig		1	9	7	7
Ik voel me ontspannen		1	5	12	6
Ik kan goed omgaan met problemen		3	5	10	6
Ik kan helder nadenken		3		10	11
Ik voel me verbonden met andere mensen	1	1	5	10	7
Ik kan mijn eigen mening vormen over dingen			1	7	

Eenzaamheid

Onderstaande tabel toont de scores op de eenzaamheidsvragen.

EENZAAMHEID	(bijna) nooit	soms	vaak
Hoe vaak heeft u het gevoel dat het u aan gezelschap ontbreekt?	16	5	3
Hoe vaak voelt u zich eenzaam?	20	3	1

Een enkeling geeft aan zich vaak alleen en eenzaam te voelen. Het onderwerp is pijnlijk en confronterend om te bespreken. Rouw en verdriet om dierbaren spelen hierbij een rol, evenals verstoorde familierelaties.

Groepsgesprekken met verenigingen en vrijwilligersgroepen

Er zijn 5 groepsgesprekken gevoerd om inzicht te krijgen in de specifieke kenmerken van 's-Heerenhoek en de wensen en ambities van de gemeenschap. Met behulp van de "Neighbourhood Analysis" zijn gesprekken gevoerd met de werkgroep B2030, de dorpsraad, de oudercommissie van de Don Bosco school, de carnavalsstichting en de organisatie van het jaarlijkse Beach Event.

In deze gesprekken zijn er drie grote thema's die opvallend vaak ter sprake komen en waar zorgen over geuit worden: ontmoeting, verbinding en participatie.

Ontmoeting

Fysieke plaatsen waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten zijn in aantal afgenomen of hebben een andere functie gekregen. Dorpshuis De Jeugdhoeve is niet meer de meest vanzelfsprekende plaats waar inwoners bij elkaar komen voor activiteiten; de voetbalkantine en de school zijn belangrijkere ontmoetingsplaatsen geworden. Gelegenheden voor spontane ontmoetingen zijn afgenomen sinds de sluiting van de buurtsuper en cafés. De ouderenbond organiseert nog regelmatig activiteiten voor ouderen, maar het aantal deelnemers loopt fors terug doordat er geen nieuwe leden bijkomen. Opgemerkt wordt dat er voor jongeren die naar het voortgezet onderwijs gaan nog maar weinig te doen in het dorp. Tot slot wordt het heel belangrijk gevonden om elkaar te kennen en te groeten.

Verbinding

Er wordt een afnemende saamhorigheid en levendigheid ervaren; het wordt als onplezierig en onwenselijk geduid. Het organiseren van verbinding verdient meer aandacht. Juist door evenementen en activiteiten te combineren ontstaan er dorpsfeesten waar jong en oud plezier aan kan beleven. De carnavalsvereniging betekent in dit kader veel voor het dorp: "Ze organiseren feesten voor iedereen." De doorgaans oudere vrijwilligers ervaren het als lastig om de verbinding met jongere generaties tot stand te brengen en hen te betrekken bij activiteiten.

Participatie

De oudere generatie neemt veel verantwoordelijkheid voor het organiseren van activiteiten. Het wordt echter steeds moeilijker om dit te doen doordat verenigingen, middenstanders en vrijwilligers in aantal afnemen. Steeds vaker wordt samenwerking met andere dorpen gezocht; het is noodzakelijk om verenigingen en evenementen levensvatbaar te houden, maar brengt ook sentimenten van "verlies" met zich mee. Voor jongeren is er weinig te doen in 's-Heerenhoek. Dit wordt door de deelnemers aan de gesprekken als een onwenselijke situatie gezien. Een nog openstaande vraag is hoe de jongeren hier zelf tegenaan kijken. Tot slot zijn inwoners van 's-Heerenhoek mondig; ze geven graag hun mening en zouden het waarderen als hier vaker naar gevraagd wordt.

AAN DE SLAG MET DE OPGEHAALDE INFORMATIE

Om iedereen betrokken te houden en vanuit een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid aan de slag te kunnen gaan met de opgehaalde informatie wordt er stapsgewijs toegewerkt naar een actieplan.

Opgehaalde informatie delen met betrokkenen

Nadat de onderzoekers en de werkgroep B2030 gezamenlijk een eerste ordening en duiding hebben aangebracht in de opgehaalde informatie wordt er een brede bijeenkomst georganiseerd. Iedereen die deelgenomen heeft aan de gesprekken wordt hiervoor uitgenodigd. De opgehaalde informatie wordt gepresenteerd en iedereen krijgt de gelegenheid om zaken richting elkaar toe te lichten, te nuanceren en aan te vullen. De werkgroep B2030 heeft dan al wat concrete ideeën uitgewerkt om met de opgehaalde informatie aan de slag te gaan en toetst tijdens de bijeenkomst of hier breed draagvlak voor is.

Waar willen we aan werken met elkaar?

De thema's worden herkend en het draagvlak is er. De werkgroep B2030 ziet mogelijkheden om zelf een actieve rol te gaan vervullen in het werken aan ontmoeting en verbinding. Op deze thema's worden concrete activiteiten geïnitieerd, met de intentie om hier zoveel mogelijk inwoners bij te betrekken. Omdat de werkgroep leden zelf een groot deel van de gesprekken met de ouderen hebben gevoerd zijn zij bekend met de individuele vragen en behoeften en kunnen hier het activiteiten aanbod op laten aansluiten.

Activiteiten

Sociale activiteiten

Onder de naam Samen-Voor-Elkaar worden sociale activiteiten georganiseerd: Eén keer per maand is er de "Koffie en Klets" middag; een laagdrempelige inloop in De Jeugdhoeve. Ook worden er activiteiten in De Geveltjes georganiseerd. Er worden uitstapjes, cursussen en workshops georganiseerd. Daarbij wordt rekening gehouden met de individuele wensen en interesses van ouderen. Geprobeerd wordt om een steeds grotere groep inwoners te betrekken bij de organisatie van deze activiteiten.

Aanpassingen in de fysieke omgeving

Door het plaatsen van een bank bij de Blikhoek, nieuwe speeltoestellen en een picknicktafel in de speeltuin en de voorgenomen aanleg van een jeu de boules baan wordt ontmoeting in de publieke ruimte gestimuleerd.

Nieuwe verbindingen

Er is contact gelegd met de directie en bewoners van Theresiahof. Aanleiding voor het gesprek

was het feit dat bewoners van Theresiahof en de overige dorpsbewoners weinig contact hebben met elkaar. De gesprekken hebben ertoe geleid dat de recreatiezaal van Theresiahof gebruikt mag worden voor dorpsse activiteiten en voor de bewoners van Theresiahof de drempel is verlaagd om aan te sluiten bij de Samen-Voor-Elkaar activiteiten.

Er is een samenwerking aangegaan met de Dorpsraad. In gezamenlijke vergaderingen stemt de werkgroep B2030 met de Dorpsraad af over de wijze waarop gezamenlijk aan thema's kan worden gewerkt. In dit kader is er ook een gezamenlijke dorpsvisie ontwikkeld die eind 2022 is aangeboden aan het gemeentebestuur van Borsele.

Met de HAIRE aanpak is een goed beeld verkregen van de welzijnsthema's die voor de (oudere) inwoners van 's-Heerenhoek belangrijk zijn. Vervolgens is de werkgroep B2030 op zoek gegaan naar een legitimering en een facilitering om hieraan te kunnen werken. Contacten met de gemeente Borsele hebben ertoe geleid dat er een subsidie is verkregen en er een samenwerking tot stand is gekomen met het Vrijwilligershuis.

BIJLAGE 1

Guided Conversation

Geleide Gesprekken (Guided Conversation) Interviewer Handleiding 1

ID nummer: 1 2 _ _ _ _ _

Man/Vrouw/Andere:

- Leeftijdsgroep:
- 60-65 jaar
  - 66-70 jaar
  - 71-75 jaar
  - 76-80 jaar
  - 81+ jaar

Woonplaats:

Datum:

Inleiding HAIRE?

HAIRE is een Europees project dat gericht is op het verbeteren van het welzijn van mensen die 60 jaar en ouder zijn. We zijn geïnteresseerd in hoe u denkt over het leven in uw woonplaats en wat u misschien nog zou willen verbeteren. We willen graag weten wat er op dit moment in uw leven speelt en hoe u zich voelt. Het kan zijn dat u problemen of zorgen heeft die we niet direct kunnen aanpakken, maar we denken graag met u mee. Door in kaart te brengen wat er speelt in uw dorp of stad kunnen welzijnsorganisaties zorgen dat hun aanbod beter aansluit bij de wensen en behoeften van inwoners. Wij zijn hier om naar u te luisteren en te kijken naar lokale mogelijkheden die u misschien interessant, leuk en nuttig vindt. Wat u ons vertelt en wat u wilt bespreken is aan u.

Toestemming:

Het doel van dit gesprek is om na te denken over uw buurt en uw welzijn. Gemiddeld duurt het gesprek een of twee uur, maar u mag dit zelf bepalen. Wat u ons vertelt, is geheel aan u. Als u ergens niet over wilt praten kunt u dit altijd aangeven. Tijdens dit gesprek kijken we of er mogelijkheden zijn om uw welzijn te verbeteren. Dat kunnen lokale mogelijkheden zijn, maar ook acties die u zelf kunt ondernemen. Misschien kunnen we vandaag al enkele van die acties bespreken. Als u dat goed vindt, nemen we binnen enkele maanden opnieuw contact op om nog eens door te praten. Na zes maanden zouden we graag een vervolgesprek hebben om te kijken hoe het met uw gaat en of uw situatie is veranderd.

Uw gegevens

Met uw toestemming worden er aantekeningen en een geluidsopname gemaakt van dit gesprek. De opname stelt de onderzoekers in de gelegenheid het gesprek later nog eens te kunnen terugluisteren. Wij behandelen al uw gegevens in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming van de EU (AVG). Op de onderzoeksdocumenten staat in plaats van uw naam alleen een letter-cijfercode. Uw onderzoeksgegevens zullen intern worden bewaard op een veilige, vergrendelde locatie. Alleen onderzoekers van het HAIRE-projectteam zullen toegang hebben tot die locatie. Geanonimiseerde notities zullen worden geüpload naar een beveiligde digitale databank waar alleen de onderzoekers van het HAIRE project toegang toe hebben. In deze beveiligde databank wordt geen informatie zoals uw naam en contactgegevens ingevoerd aan de hand waarvan u zou kunnen worden geïdentificeerd. Na het onderzoek worden de geanonimiseerde gegevens nog 15 jaar bewaard. Dit is nodig om alles goed te kunnen controleren. Uw gegevens worden enkel voor dit onderzoek gebruikt.

U kunt op elk moment vragen om de aantekeningen die we hebben gemaakt in te zien en/of een kopie ervan te ontvangen via e-mail en/of brief als u zelf een exemplaar wilt hebben. Geen enkele andere organisatie of derde partij zal toegang krijgen tot uw e-mailadres en/of thuisadres.

Als u vragen heeft of zich zorgen maakt over de verwerking van uw gegevens of als u op een gegeven moment uw toestemming wil intrekken, kunt u contact opnemen met onderzoeker Petra de Braal (petra@solidarityuniversity.org).

Onderzoek, Evaluatie en Communicatie:

Wij gebruiken uw geanonimiseerde gegevens om te plannen hoe uw buurt in de toekomst kan worden ondersteund. Geanonimiseerde onderzoeksgegevens kunnen gedeeld worden met Europese onderzoekspartners in het HAIRE project, te vinden op: <https://www.interreg2seas.eu/en/HAIRE>. Ter verduidelijking: er zullen geen gegevens waarmee u zou kunnen worden geïdentificeerd worden opgenomen in de database, of rapporten en/of publicaties.

U kunt uw deelname aan het HAIRE-project en de onderzoeks- en evaluatieactiviteiten te allen tijde stopzetten. Dit heeft geen nadelige gevolgen voor u.

Checklist Toestemming en Handtekeningen:

- Ik heb de toestemming op pagina 2 van dit boekje gelezen en begrepen.
- Ik begrijp wat deelname aan dit project inhoudt
- Ik geef toestemming voor de verwerking van mijn persoonlijke gegevens door onderzoekers van het HAIRE project, zoals uitgelegd en samengevat op blz. 2.
- Ik begrijp dat mijn geanonimiseerde gegevens worden opgeslagen in een beveiligde digitale databank waar de gegevens alleen toegankelijk zijn voor HAIRE-projectpartners.
- Ik begrijp dat, als ik akkoord ga, er binnen enkele maanden contact met mij kan worden opgenomen om eventuele aanvullende acties op basis van dit gesprek te bespreken.
- Ik begrijp dat mijn geanonimiseerde gegevens kunnen worden gebruikt in rapporten en publicaties.
- Ik begrijp dat ik mijn deelname aan dit project op elk moment en zonder enig nadelig gevolg kan stopzetten.
- Ik kan worden gecontacteerd voor communicatiedoeleinden in verband met dit project.
- Ik ben bereid om deel te nemen aan een vervolggesprek over ongeveer 6 maanden.
- Ik geef toestemming voor het maken van een geluidsopname van het gesprek.

Naam en Handtekening van Deelnemer:

Naam en Handtekening van de Gespreksleider:

Datum:

ID nummer: 1 2 _ _ _ _ _

DEEL 1: PLAATSGEBONDEN ONDERWERPEN

(intro: Laten we beginnen met uw buurt. Hoe is het om hier te wonen?)

1. Vervoer en Verplaatsing

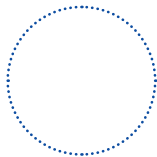
(voorbeeld intro: zou u me kunnen vertellen hoe u zich verplaatst in de buurt en daarbuiten?)

Doel: *inzicht krijgen in de mogelijkheden om zich te verplaatsen buitenshuis m.b.t. de omgeving. Goed vervoer verhoogt mogelijkheden tot ontplooiing, wandelen en fietsen zijn goed voor de gezondheid, aangename en veilige routes kunnen een stimulans zijn om te wandelen en te fietsen. Sterke verbinding met thema persoonlijke mobiliteit.*

Aansporingen: Zou u me meer kunnen vertellen over...

- Hoe u lokale vervoersmiddelen gebruikt?
- Hoe u toegang heeft tot lokale vervoersmiddelen en wat de uitdagingen daarbij zijn?

Radarscore:

Notities: Wat werkt? Belangrijkste problemen? Wat kan er worden gedaan? Hoe kan dit worden ondersteund?

2. Leefomgeving

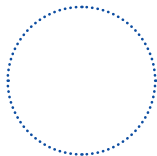
(voorbeeld intro: zou u me iets kunnen vertellen over de leefomgeving en publieke ruimtes hier?)

Doel: *Inzicht krijgen in het gebruik van de openbare ruimte en natuur, maar ook in hoe mensen zich voelen in hun leefomgeving. Gebouwen, groen, uitzichten kunnen helpen om een aantrekkelijke en onderscheidende plek te creëren waar mensen van genieten.*

Aansporingen: Zou u me meer kunnen vertellen over...

- De toegankelijkheid van de wegen, v.b. hoe geschikt ze zijn om te wandelen.
- De gebouwen en de plaatsen in openlucht die u hier kunt bezoeken.
- De netheid van deze gebouwen en plaatsen.

Radarscore:

Notities: Wat werkt? Belangrijkste problemen? Wat kan er worden gedaan? Hoe kan dit worden ondersteund?

3. Faciliteiten en voorzieningen

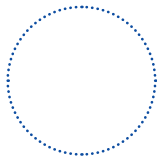
(voorbeeld intro: zou u me kunnen vertellen welke faciliteiten en voorzieningen hier zijn?)

Doel: *Inzicht krijgen in de faciliteiten en voorzieningen die iemand gebruikt. Faciliteiten en voorzieningen zijn belangrijk in het ondersteunen van een gezond leven. Denk hierbij aan supermarkten, winkels, horeca, ontmoetingsplaatsen, etc.*

Aansporingen: Zou u me meer kunnen vertellen over...

- De winkels en sociale plaatsen (bijvoorbeeld cafés).
- Vrijtijdsruimtes (bijvoorbeeld parken, bibliotheken, sportfaciliteiten, enz.).
- Of de faciliteiten en voorzieningen die u hebt vermeld aan uw behoeften voldoen?

Radarscore:

Notities: Wat werkt? Belangrijkste problemen? Wat kan er worden gedaan? Hoe kan dit worden ondersteund?

4. Gezondheidszorg

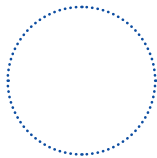
(voorbeeld intro: zou u me kunnen vertellen welke gezondheidszorgdiensten hier beschikbaar zijn?)

Doel: *Inzicht krijgen in de beschikbare zorgondersteuning, denk hierbij aan een huisarts, fysiotherapeut, apotheek. Ook m.b.t. bereikbaarheid.*

Aansporingen: Zou u me meer kunnen vertellen over...

- De voorzieningen op het vlak van gezondheidszorg die hier beschikbaar zijn.
- De zorgondersteuning die beschikbaar is en wie die aanbiedt.
- Of de voorzieningen op het vlak van gezondheidszorg en zorgondersteuning hier aan uw behoeften voldoen?

Radarscore:

Notities: Wat werkt? Belangrijkste problemen? Wat kan er worden gedaan? Hoe kan dit worden ondersteund?

5. Ondersteuning vanuit de lokale gemeenschap

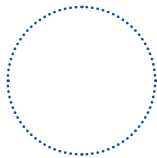
(voorbeeld intro: zou u me iets kunnen vertellen over de ondersteuning vanuit de lokale gemeenschap die hier beschikbaar is?)

Doel: Inzicht krijgen in de beschikbare lokale diensten die ondersteuning bieden in het zelfstandig thuis wonen, denk hierbij aan wijkcentra, verenigingen (e.g. KBO-PCOB), sportverenigingen, activiteiten (e.g. koffieochtend), kerken.

Aansporingen: Zou u me meer kunnen vertellen over...

- De lokale ondersteuning die hier beschikbaar is vanuit verenigingen en organisaties.
- Ondersteuning door vrijwilligers en hoe mensen elkaar helpen (informeel).

Radarscore:

Notities: Wat werkt? Belangrijkste problemen? Wat kan er worden gedaan? Hoe kan dit worden ondersteund?

6. Persoonlijke Ontwikkelingsmogelijkheden

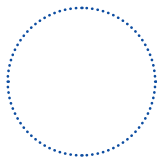
(voorbeeld intro: zou u me iets kunnen vertellen over de mogelijkheden die mensen hier hebben om hun vaardigheden te ontwikkelen?)

Doel: *Inzicht krijgen in de faciliteiten die persoonlijke ontwikkeling ondersteunen of mogelijk maken, denk bijvoorbeeld aan vrijwilligerswerk of activiteiten die georganiseerd worden door buurthuizen en verenigingen.*

Aansporingen: Zou u me meer kunnen vertellen over...

- Deplaatsenenorganisaties die persoonlijke ontwikkeling ondersteunen, bijvoorbeeld volwassenenonderwijs en toegang tot theoretische of praktische cursussen (zoals over tuinieren).
- Of er vrijwilligersorganisaties zijn die u helpen om bepaalde vaardigheden te ontwikkelen.
- Of er lokale buurtbewoners zijn die anderen informeel helpen om hun vaardigheden te ontwikkelen (zoals digitale vaardigheden).

Radarscore:

Notities: Wat werkt? Belangrijkste problemen? Wat kan er worden gedaan? Hoe kan dit worden ondersteund?

7. Sociale en culturele mogelijkheden

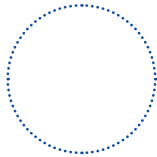
(voorbeeld intro: zou u me iets kunnen vertellen over de sociale en culturele kansen hier?)

Doel: *Inzicht krijgen in sociale en culturele evenementen en activiteiten die in de omgeving georganiseerd worden.*

Aansporingen: Zou u me meer kunnen vertellen over...

- De sociale en culturele evenementen die hier worden georganiseerd (v.b. concerten, sportevenementen, voorstellingen, markten).
- De toegang tot sociale en culturele evenementen, v.b. hoe gemakkelijk het is om evenementen bij te wonen en eraan deel te nemen.

Radarscore:

Notities: Wat werkt? Belangrijkste problemen? Wat kan er worden gedaan? Hoe kan dit worden ondersteund?

8. Lokaal bestuur

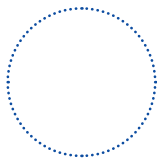
(voorbeeld intro: zou u me kunnen vertellen wat u vindt van het lokale bestuur en beleid?)

Doel: *Inzicht krijgen in de mening van mensen over het lokale bestuur.*

Aansporingen: Zou u me meer kunnen vertellen over...

- Uw lokale bestuur en hoe dat bestuur uw lokale buurt ondersteunt.
- De manier waarop uw lokale raadsleden en parlementsleden de lokale buurt vertegenwoordigen.

Radarscore:

Notities: Wat werkt? Belangrijkste problemen? Wat kan er worden gedaan? Hoe kan dit worden ondersteund?

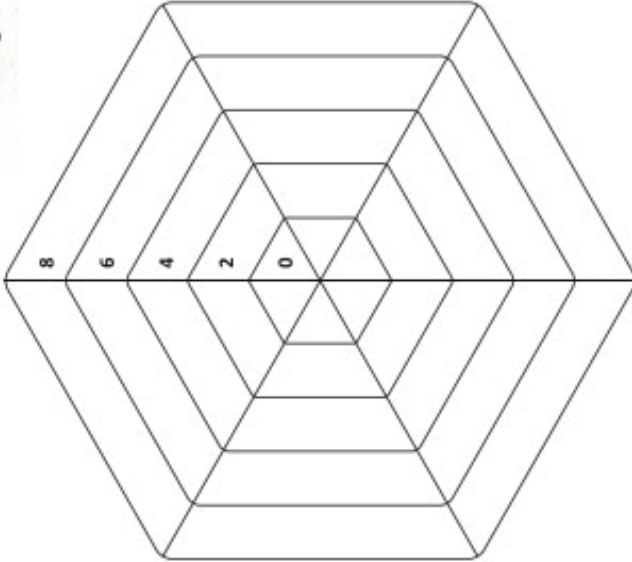
MIJN POSITIEVE GEZONDHEID

- Je gezond voelen
- Fitheid
- Klachten en pijn
- Slapen
- Eten
- Conditie
- Bewegen

LICHAAMSFUNCTIES

10
8
6
4
2
0

- Zorgen voor jezelf
- Je grenzen kennen
- Kennis van gezondheid
- Omgaan met tijd
- Omgaan met geld
- Kunnen werken
- Hulp kunnen vragen

DAGELIJKS FUNCTIONEREN

- Onthouden
- Concentreren
- Communiceren
- Vrolijk zijn
- Jezelf accepteren
- Omgaan met verandering
- Gevoel van controle

MENTAAL WELBEVINDEN

MEEDOEN

- Sociale contacten
- Serieus genomen worden
- Samen leuke dingen doen
- Steun van anderen
- Erbij horen
- Zinvolle dingen doen
- Interesse in de maatschappij

ZINGEVING

- Zinvol leven
- Levenslust
- Idealen willen bereiken
- Vertrouwen hebben
- Accepteren
- Dankbaarheid
- Blijven leren

KWALITEIT VAN LEVEN

- Genieten
- Gelukkig zijn
- Lekker in je vel zitten
- Balans
- Je veilig voelen
- Hoe je woont
- Rondkomen met je geld

Wat valt u op als u nu naar uw web van Positieve Gezondheid kijkt? Wat is het eerste dat u zou willen veranderen om gelukkiger te worden?

Wat zou u kunnen doen?

(Probeer dit zo concreet mogelijk te maken: wat, waar, wanneer, hoe laat, met wie?)

DEEL 3: OVERIGE VRAGEN OVER UW WELZIJN

(intro: Laten we beginnen met uw buurt. Hoe is het om hier te wonen?)

Wat is voor u belangrijk in het leven?

We hebben ook nog een aantal meerkeuzevragen.

Beantwoord deze vragen op basis van hoe zich in de afgelopen twee weken voelde.

1 = Nooit; 2 = Zelden; 3 = Soms; 4 = Vaak; 5 = Altijd

Ik ben optimistisch over de toekomst	1 / 2 / 3 / 4 / 5
Ik voel me nuttig	1 / 2 / 3 / 4 / 5
Ik voel me ontspannen	1 / 2 / 3 / 4 / 5
Ik kan goed omgaan met problemen	1 / 2 / 3 / 4 / 5
Ik kan helder na denken	1 / 2 / 3 / 4 / 5
Ik voel me verbonden met andere mensen	1 / 2 / 3 / 4 / 5
Ik kan mijn eigen mening vormen over dingen	1 / 2 / 3 / 4 / 5

Tot slot hebben we nog twee vragen over sociale contacten en eenzaamheid.

1. Hoe vaak heeft u het gevoel dat het u aan gezelschap ontbreekt?

- Bijna nooit of nooit
- Soms
- Vaak

2. Hoe vaak voelt u zich eenzaam?

- Bijna nooit of nooit
- Soms
- Vaak

Dit waren mijn vragen. Is er nog iets dat tijdens het gesprek niet naar voren is gekomen, maar wat wel belangrijk is om te weten?

BIJLAGE 2

Neighbourhood analysis

MENSEN: aanwezige kennis, vaardigheden, ervaringen en expertise

- De saamhorigheid neemt af. Het is niet meer zo vanzelfsprekend dat mensen zich aan elkaar voorstellen. Corona is heel slecht geweest voor het groepsgevoel en gezamenlijke activiteiten. Ook de kerk vervult geen spilfunctie meer.
- De oudere generatie nam altijd veel verantwoordelijkheid om dingen te organiseren en houdt nu alles nog goed in de gaten op het dorp. Het is moeilijk om nieuwe vrijwilligers te vinden. De voetbal is een goedkope oppas voor de ouders op zaterdag.
- We moeten betrokkenheid gaan organiseren met elkaar. Ouderen blijven te lang auto rijden.

PLAATSEN: waar ontmoeten mensen elkaar?

- Er zijn maar twee groeikernen in de gemeente Borsele. Voor jongeren die op het dorp willen blijven wonen zijn er geen woningen beschikbaar.
- Plaatsen waar mensen elkaar ontmoeten zijn bij de voetbal en de Jeugdhoeve en nog een beetje in het café. Vroeger ging je standaard op vrijdagavond naar het café, je hoefde met niemand af te spreken. Het huidige café staat op veel grotere afstand van het dorp; de eigenaar wil geld verdienen, de gunfactor ontbreekt.
- Er zijn weinig plaatsen voor spontane ontmoeting na het verdwijnen van de buurtsuper.

NETWERKEN: welke netwerken zijn er en hoe zijn deze onderling verbonden?

- In de werkgroep Borsele 2030 zitten mensen die zich sterk verbonden voelen met het dorp.
- De voetbalvereniging verbindt, jong en oud komen er samen. Het is eigenlijk één grote vriendengroep. Dat is een periode minder hecht geweest toen er minder jeugdelftallen waren en toen het zondagvoetbal werd teruggedraaid naar de zaterdagen.
- De carnavalsvereniging is ook heel verbindend en belangrijk voor alle inwoners van het dorp. De organisatie van het Beach Event wil hier graag van leren en heeft daarom een afspraak gemaakt met de carnavalsvereniging.

SAMENWERKINGSVERBANDEN: Verbondenheid tussen clubs, verenigingen en instituten

- De organisatie van het Beach Event wil nadrukkelijk iets leuks organiseren voor het hele dorp. Om het event gefinancierd te krijgen en aantrekkelijk te maken voor iedereen onderhouden ze veel contacten met andere verenigingen en voorzieningen binnen en buiten het dorp (de school, de ouder bingo, buurtsportcoaches, het CIOS, de gemeente, gymvereniging en G-activiteiten).
- Bij het laatste event gaf de ouderenbond hen een compliment voor het feit dat ze aan de ouderen hadden gedacht, belangrijke positieve feedback voor de organisatoren.

VERENIGINGEN EN VOORZIENINGEN

- Vroeger gebeurde er heel veel; er was altijd iets te beleven (bijvoorbeeld 24 uur wielerskoers). De oudere generatie, nu de tachtigers, die organiseerden dat. Vroeger was er ook veel meer voor de jeugd te doen; je had Kiekieris en verschillende café's. Nu gaat er alweer een café sluiten.
- De Patrijzen was vroeger een zondagclub. Nu het elftal op de zaterdagen speelt is er op zondag niks meer te doen.
- Het kindertal loopt terug waardoor de voetbalvereniging genoodzaakt is meer samen te werken met de verenigingen uit omliggende dorpen. De jongeren zelf lijken er geen moeite mee te hebben; die willen gewoon kunnen voetballen. Voor de ouderen ligt dat ingewikkelder.
- De jeugd in de leeftijd van 12-16 jaar is de moeilijkste groep om iets voor te organiseren; het is lastig om die groep aan te laten haken.

LOKALE ONDERNEMERS

- Ondernemers zijn er bijna niet. Paree helpt wel om dingen mogelijk te maken en is ook wel ene bedrijf om trots op te zijn. Bij de Welkoop stond onlangs een wafelkraampje en is ook wel een mogelijkheid om eten af te halen. Dat zou een leuke bijdrage kunnen zijn.

CULTUUR: tradities en activiteiten met een speciale betekenis

- Het is gebruikelijk dat mensen via de achterdeur bij elkaar binnenlopen.

HISTORIE: de ontwikkeling van de gemeenschap vanuit historisch perspectief

- Vroeger was het moeilijker om als buitenstaander in de gemeenschap te worden opgenomen dan nu.

MENSEN: aanwezige kennis, vaardigheden, ervaringen en expertise

- Mensen staan erg op zichzelf en zijn trots. Die trots staat ook wel eens in de weg.
- 's-Heerenhoek is een dorp met veel potentie. Er doen zich altijd kansen voor en er is altijd enthousiasme te vinden. Maar dit moet weer een beetje hervonden worden. Er zijn genoeg faciliteiten om dingen te organiseren, met 2000 inwoners is 's-Heerenhoek een flinke plek. De gemiddelde leeftijd ligt rond de 46 jaar; er wonen evenveel jongeren als ouderen. Er komen nog steeds jonge gezinnen wonen, huizen worden meteen verkocht. Wat is dan de aantrekkingskracht? De huizenprijzen zijn relatief laag; het is er rustig en kennelijk is het niet erg dat er geen supermarkt is. Geografische ligging is zeker niet ongunstig, dichtbij de tunnel en goed ontsloten aan de snelweg nu.

PLAATSEN: waar ontmoeten mensen elkaar?

- Buitengebied geeft rust, ruimte en mooie vergezichten. Heerlijk om te wandelen. Tijdens Covid werd er meer gewandeld.
- Er gaan steeds minder mensen naar de Jeugdhoeve. De overgang van alles in eigen beheer naar commerciële uitbating is een omslag geweest. Veel mensen vinden het er nu te duur. Vanuit hier gaan mensen biljarten in Heinkensand omdat ze hier de prijzen te hoog vinden. Als particulier daar biljarten moet je huur betalen en dan komen er nog consumpties bij. Mensen geven hun geld liever aan andere dingen uit (ouderen dragen soms veel bij aan de kerk). De Jeugdhoeve is geen gemeenschapshuis meer. Waar het vroeger gericht was op de jeugd wordt het nu voornamelijk gebruikt door de KBO. Jongeren voelen zich er niet meer thuis.
- Mensen gaan nog wel naar de café's en de jongeren spenderen in de voetvalkantine, maar die draait op vrijwilligers.
- Er mist een soos voor jongeren.
- In het dorp ontbreekt het aan een echte kern. De markt heeft geen functie meer.
- De basisschool is wel een plaats waar kinderen en ouderen elkaar treffen. Er zijn daar veel fijne plaatsen voor de jeugd geclusterd: de pannakooi, de speeltuin en de sportaccommodaties.

NETWERKEN: welke netwerken zijn er en hoe zijn deze onderling verbonden?

- Er zijn steeds minder vrijwilligers beschikbaar en de middenstand is geen drijvende kracht meer. Huidige situatie is dat mensen minder georiënteerd zijn op het eigen dorp; er gebeurt meer buiten het dorp en online.
- Basisschool is grote verbindende factor voor zowel kinderen als hun ouders, vandaaruit worden veel dingen meegegeven, zoals de buitenschoolse activiteiten. Deze buitenschoolse activiteiten zijn vaak gelinkt aan allerlei verenigingen binnen en buiten het dorp. Het creëert een gemeenschap.

SAMENWERKINGSVERBANDEN: Verbondenheid tussen clubs, verenigingen en instituten

- Als de cafés iets organiseren dan concentreert zich dat onder aan de dijk, waar de horeca is geclusterd.
- De manier waarop de gemeente de dorpshuizen aanstuurt is niet helpend, de Jeugdhoeve is niet meer het dorpshuis dat het vroeger was. De ziel gaat uit dingen verloren.
- De dorpsraad worstelt met de inzet van de beschikbare middelen. Als je voor de één iets doet moet je het ook voor het andere doen. Het heeft ook geen nut om alles op te potten. Er zijn waarschijnlijk meer middelen beschikbaar dan nu worden benut.
- Als er iets georganiseerd wordt dan doen veel mensen mee. Er zijn ook veel ruimtes, plaatsen en faciliteiten waar dingen georganiseerd kunnen worden. Met name de sportverenigingen en de school hebben een heel verbindende rol.

VERENIGINGEN EN VOORZIENINGEN

- Kenmerkend voor 's-Heerenhoek was de frivoliteit; de vele festiviteiten die er werden georganiseerd. Veel mensen deden daar aan mee. Deze levendigheid is er niet meer; zo wordt dat door veel mensen ervaren. Vroeger was er meer activiteit. We kunnen wel trots zijn op wat er wel is, maar er is veel verdwenen: de jaarmarkt, kermis, professionele wielertoers, regenboogprijz. Discotheek Kiekieris en de Geveltjes waren een ontmoetingsplek voor een grote regio.
- Er waren twee grote vrouwenverenigingen, maar die zijn opgeheven doordat er geen nieuwe bestuursleden kwamen.
- Er zijn nog 4 cafés, waarvan drie van dezelfde eigenaar.
- Kiekieris is weer open, dat geeft reuring is fijn voor de jongeren, maar geeft tegelijkertijd ook onrust. Er gaan dingen kapot en er wordt troep achtergelaten.
- De voetbalvereniging gaat wellicht fuseren. De carnavalsvereniging is een hechte club waar ook relatief veel jongeren lid van zijn. Het beachvolleybal is een leuk festijn, nog een jonge club, dat gaat wel goed.

LOKALE ONDERNEMERS

- In 's-Heerenhoek zie je weinig toeristen. Het ligt wel op een fietsknopenpunt, maar er is eigenlijk geen goede plak waar toeristen wat kunnen eten of drinken of kunnen overnachten. Veel fietsers eten een boterham in de geparkeerde auto. De Jeugdhoeve wil hierop inspelen met een aanbod. Het Klompekot in Ovezande is heel populair.
- Mensen mopperen wel over de afwezigheid van een supermarkt, maar het is de vraag of ze er naar toe zouden gaan. Op het kerkplein staat wekelijks (of meerdere keren per week) de visboer en bakker en slager en in het buitengebied zijn twee grote groentewinkels. Genoeg ambulante handel. Welkoop gaan mensen graag naar toe, dat loopt goed.

CULTUUR: tradities en activiteiten met een speciale betekenis

- Alleen de ouderen gaan nog naar de kerk. Onder hen veel onbegrip over het sluiten van de kerk. Hoewel de jongeren het geloof nauwelijks nog praktiseren heeft het nog steeds invloed op de normen en waarden in het dorp.
- Kenmerkend voor 's-Heerenhoek is de carnaval. Hoort ook bij het imago van het dorp. Carnaval wordt uitbundig gevierd, Koningsdag daarentegen helemaal niet.

HISTORIE: de ontwikkeling van de gemeenschap vanuit historisch perspectief

- Van oudsher werkten veel mensen in de landbouw. Met de komst van de industrie in het Sloegebied (jaren 70) zijn veel mensen uit 's-Heerenhoek daar gaan werken. Heeft ook gevolgen gehad voor de geografie. Industrie heeft landbouwgrond opgeslokt. Boerenbedrijven zijn er steeds minder wegens gebrek aan opvolgers. Vroeger groot verschil tussen boeren en arbeiders. Werkt lang door.
- Omringd door gereformeerde dorpen viel 's-Heerenhoek als katholiek dorp wel op; er was maar één school, de Katholieke school. Daarom kwamen protestantse mensen hier niet wonen.

MENSEN: aanwezige kennis, vaardigheden, ervaringen en expertise

- In 's-Heerenhoek zijn de mensen hecht met elkaar. Je hoort wel eens zeggen dat het voor "nieuwkomers" moeilijk is om er tussen te komen, maar dat beeld klopt niet. Het gaat juist heel makkelijk om erbij te horen. Mensen kennen elkaar en zijn behulpzaam naar elkaar toe. Er is een "ons kent ons" gevoel. Mensen letten op elkaar in positieve zin. Mensen groeten en informeren naar elkaar.

PLAATSEN: waar ontmoeten mensen elkaar?

- De dijk splitst het dorp in twee helften. Er wordt hard gereden op de dijk, kinderen mogen die niet alleen oversteken. De wegversmallingen lijken juist uit te nodigen tot harder rijden.
- De school en omgeving (met speeltuin, pannakooi, voetbalvelden) is de belangrijkste plaats, daar ontmoeten kinderen, ouders en de ouderen van Thersiahof elkaar. Ouderen vinden het wel eens lawaaiig, maar vinden het stil tijdens de schoolvakanties.
- Voor de kinderen is ook de nieuwbouwwijk een fijne plek om te spelen, de grote zandhopen geven veel speelplezier.
- Voor de ouders zijn er eigenlijk niet echte ontmoetingsplaatsen. Het huidige café leent zich daar niet voor en ook de vrijdagmiddagborrel in De Jeugdhoeve leeft niet onder de aanwezigen.
- Vooral jammer dat er eigenlijk niets is georganiseerd voor de kinderen tussen 12 en 16 jaar. "Met 12 jaar moet je van de welpen en de gym af". Voor die kinderen is eigenlijk niets te doen op het dorp. Op die leeftijd spelen ze niet meer buiten en naar de Jeugdhoeve gaat deze groep niet toe. In Borsele is een soos; daar worden wel dingen voor deze groep georganiseerd. Misschien zou Kiekieris frisfeesten kunnen organiseren?

NETWERKEN: welke netwerken zijn er en hoe zijn deze onderling verbonden?

- Vanuit de oudervereniging worden geen contacten onderhouden met andere verenigingen of groeperingen in het dorp. De leden ontmoeten elkaar bij vergaderingen of activiteiten, maar hebben verder hun eigen vriendengroepjes en familie waarmee ze contacten onderhouden. Mensen uit de directe omgeving, de eigen straat kent men niet altijd van naam, maar wel van gezicht.
- Belangrijk voor de onderlinge contacten op het dorp en uitwisseling van nieuws is de Facebook pagina van het dorp. Beheerders bepalen en bewaken dat alleen inwoners lid mogen worden van de Facebook groep. Wordt door jong en oud gebruikt: om te moppen, evenementen en nieuwtjes te delen, gevonden voorwerpen onder de aandacht te brengen en voor de rubriek 'Durf te vragen'.

SAMENWERKINGSVERBANDEN: Verbondenheid tussen clubs, verenigingen en instituten

- Vroeger werden evenementen, zoals de "24 uren wielerscoers" gecombineerd met een kermis zodat er een dorpsfeest ontstond. Eigenlijk is alleen de carnaval nog een feest voor jong en oud. Dat leeft bij velen. Is ook niet beperkt tot allen de carnaval zelf, maar is een periode (beginnend bij het oktoberfeest tot en met de carnaval) waarin er veel georganiseerd wordt.
- De school en de gemeente samen organiseren uiteenlopende clinics voor de schoolgaande kinderen (in het kader van BONS, Borsele na school). Met een kleine ouderbijdrage kunnen ze aan heel veel leuke buitenschoolse activiteiten deelnemen.

VERENIGINGEN EN VOORZIENINGEN

- Welke verenigingen zijn er eigenlijk nog op het dorp? Niet iedereen heeft een actueel beeld. Voor hobby's en sporten wordt uitgeweken naar andere plaatsen. De kinderen gaan zwemmen in Goes of Vlissingen; er wordt paard gereden in Heinkenszand. De jeugdelftallen van de voetbalvereniging zijn gefuseerd met de voetbalverenigingen van Nieuwdorp en Lewedorp. Dit maakt dat kinderen meer tijd kwijt zijn aan trainingen en ouders vaker in de week moeten reizen. Het verhoogt de drempel voor jongeren om lid te blijven van de voetbalvereniging zodra ze naar de middelbare school gaan.
- Carnavalsvereniging betekent veel voor het hele dorp, organiseren feesten voor iedereen. Daar kijken mensen echt naar uit.
- Waarschijnlijk missen de ouderen wel een winkel op het dorp. Vanuit het perspectief van de ouders is dit geen heel groot gemis; Heinkenszand is heel dichtbij en op de routes van werk naar huis is het halen van boodschappen makkelijk in te passen. De rijdende bakker, ja die zou echt gemist worden als die er niet meer zou zijn.
- Zou het gebrek aan een winkel voor ouderen een reden zijn om niet op het dorp te blijven wonen?

LOKALE ONDERNEMERS

- Lokale ondernemers worden veel gevraagd om activiteiten te sponsoren. Voor het eigen dorp is de bereidheid groot om dit te doen.

CULTUUR: tradities en activiteiten met een speciale betekenis

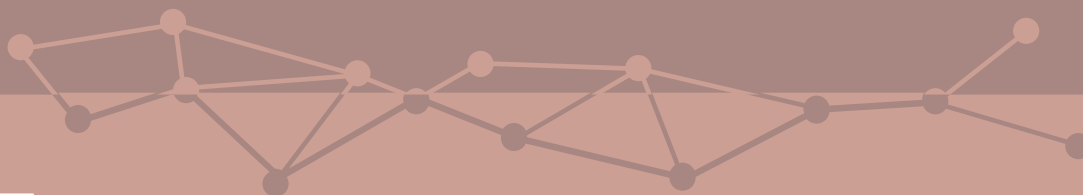
HISTORIE: de ontwikkeling van de gemeenschap vanuit historisch perspectief

MENSEN: aanwezige kennis, vaardigheden, ervaringen en expertise

Het dorp bestaat eigenlijk uit drie delen: de oude kern, de nieuwbouwwijk en passanten. De passanten houden zich afzijdig van wat er in het dorp gebeurt. Mensen uit de nieuwbouwwijk zijn niet sterk verbonden met het dorp; ze zijn niet beschikbaar voor vrijwilligerswerk, maar wel vrijgevig bij de collectes en de oliebolactie. Stichting de Koenkelpot is continu op zoek naar nieuwe leden, die worden makkelijker gevonden onder de mensen die op 's-Heerenhoek geboren en getogen zijn.

PLAATSEN: waar ontmoeten mensen elkaar?

De voetbalkantine en de school zijn de belangrijkste ontmoetingsplaatsen in het dorp. Er is veel veranderd: Het café is geen ontmoetingsplaats meer en jongere inwoners nemen deel aan activiteiten in een grotere regio, ze zoeken minder contacten in het dorp. De horecaondernemers hebben geen binding met het dorp, in het café kom je minder bekenden tegen, het is er minder leuk. Het zijn niet zozeer de plaatsen, maar de evenementen die voor verbinding zorgen.

NETWERKEN: welke netwerken zijn er en hoe zijn deze onderling verbonden?

De 25 leden van de vereniging vormen zelf een hecht netwerk en gebruiken hun persoonlijke contacten voor het verwerven van middelen voor de vereniging. Ze organiseren het hele jaar door veel activiteiten voor alle inwoners uit het dorp en voor de regio. De vereniging is continu op zoek naar nieuwe leden, geld en materieel. Inwoners worden actief benaderd om bij te dragen aan de vereniging en bedrijven uit de wijde omtrek worden benaderd voor geld en materieel. Er worden ook diensten uitgewisseld met andere carnavalsverenigingen. Relaties zijn belangrijk om dingen voor elkaar te krijgen.

SAMENWERKINGSVERBANDEN: Verbondenheid tussen clubs, verenigingen en instituten

Er wordt samengewerkt met het wielerc comité en met de organisatie van het beach event. Er wordt gebruik gemaakt van elkaars vrijwilligers bij de organisatie van evenementen.

VERENIGINGEN EN VOORZIENINGEN

Veel nieuwe initiatieven worden tegengehouden, bijvoorbeeld de huisvesting van arbeidsmigranten en het parkeerterrein voor vrachtwagens. De direct belanghebbenden, de inwoners zelf, worden niet naar hun mening gevraagd. De indruk bestaat dat de weerstand tegen deze initiatieven in werkelijkheid helemaal niet zo groot is. De dorpsraad weet veel, praat veel met externe partijen, maar vraagt inwoners niet naar hun mening.

LOKALE ONDERNEMERS

De afgelopen 10 jaar is het aantal lokale ondernemers fors teruggelopen. Er is geen bakker en geen slager meer. Lokale ondernemers zijn heel belangrijk voor de carnavalsvereniging; er zijn veel (financiële) middelen nodig om alle activiteiten die de stichting organiseert mogelijk te maken. Typisch 's-Heerenhoekse bedrijven als Sagro en Paree zijn nog altijd bereid om de stichting te sponsoren. Stichting de Koenkelpot onderhoudt steeds meer contacten met bedrijven uit de bredere omgeving.

CULTUUR:

Verbinding is een belangrijk thema; het gaat om de mensen die je om je heen hebt. De huidige, jongere generatie beseft te weinig dat het inspanning vereist om dit in stand te houden.

HISTORIE:

Carnaval is een belangrijk onderdeel van de cultuur en historie van 's-Heerenhoek. De vereniging maakt zich grote zorgen over de continuïteit hiervan in de toekomst. Mensen zijn steeds minder bereid om structureel tijd te besteden aan vrijwilligerswerk. Selectiecriteria voor nieuwe aanwas zijn noodgedwongen al naar beneden bijgesteld. De generatieverschillen zijn groot. Horeca heeft een belangrijke verbindende functie verloren.

info@solidarityuniversity.org
solidarityuniversity.org